

עין משפט‏
נר מצוה

כו:

עד שיפרוט לך הכתוב יחדיו. ור' יאשיה הא דלענטריך למיכתז יחדיו בחורש צשור ובחמור שלא יתחייב אפי' אינס קשורים יחד כדאמר בירושלמי דלענטריך למעוטי קושר אחורי הקרון וגם בלבישת זמר ופשתים אלעטריך שלא לאסור אפי' אינן תכופין כגון שני מלצושים אחד של זמר ואחד של פשתים:

אלא אי אמרת בדבר מצוה מאי

מיעב. וא"ת אימא דמיעט לשנות את הידוע ומילתא דליתא בלהבא לשמואל ומילתא דליתא בלאו והן אליבא דרב וי"ל דשקולים הן כדפרישי' לעיל ואי מרבינן האי מרבינן האי ועוד א"כ ליכתוב לעשות ושלא לעשות ולא בלשון הרעה והטעה: **הא** תו א"ע **חיובא הוא דליבא.** זו היא גירסת הקוטנ' ודייק מדתנן

צמתני' תלת זימני שלא אוכל שלא אוכלנא [שלא אוכלנא] ואין נראה דצפרק שני דגדריס (ד' י.) תנן שצועה שלא אוכל [שצועה] שלא אוכל אינו חייב אלא אחת ולא קמני התם תלתא זימנין ואפי"ה דייק כדבא התם צגמ' (דף ית.) ממתני' מדלא קמני חייב אחת ומדלא קמני אינו אלא אחת וקמני אינו חייב אלא אחת רווחא הוא דלית ליה הא כי מיתשיל על מצבתה חיילא לכן נראה כספרים דל"ג צמתני' דהכא תלת זימנין ול"ג הא תו ל"ל אלא ה"ג חיוצא [הוא] דליכא כו' ודייק מדקמני אינו חייב אלא אחת כדדייק צגדריס ואע"ג דהכא לא מני' למיתני (ו') אלא אחת דלענטריך למיתני חייב לאשמועי' הא שלא אוכלנא והדר שלא אוכל חייב שמים מ"מ דייק שפיר מדלא קמני חייב אחת: **הבי השתא התם איתא אשניה** כו'. צפ"צ דגדריס (דף ית.) לא מסיק הכי אלא דחי התם כגון שקיצל עליו שמי מזירות צצת אחת וגרלה דהתם ס"ד לפשטו דמיירי כגון דאמר הריני מזיר היום הריני מזיר היום וס"ל כרז הונא דאמר התם לעיל דאין מזירות חלה על מזירות ומיילי קמני חייב שפיר דזוי השתא דומיא דשצועות ודחי כגון שקצל עליו צ' מזירות צצת אחת ולא דמי לשצועה דהכא צמזירות חיילי תרוייהו להתחייב לנמות צ' מזירות זו אחר זו אפי' לא נשאל על הראשון אצל שצמעתין צעי לאתויי סיעתא אפילו אס נאמר דמזירות חלה על מזירות או שקצל עליו שמי מזירות צצת אחת כיון שאותו מנין מנה לשם ראשונה איך תעלה לו לשניה צראשונה אי לא משום דאמר אי משכחת שניה רווחא חיילי וה"ה גבי שצועה ומשני דהא לא דמי דהתם איתא לשניה דכי סליק

מראשונה חיילא שניה הכא מי איתא לשצועה כלל וגרלה דהתם כי פריך לרב הונא דאמר דאין מזירות חלה על מזירות מהך דמי שגדר שמי מזירות ומשני כגון שקיצל שמי מזירות צצת אחת ה"מ לשנויי אע"ג דאין מזירות חלה על מזירות מ"מ אי משכחת רווחא חיילא כדדבא אלא הש"ס משני לפי מה שהמקשה לא חסיק אדעתיה היהא דרבא הקשה ר"י צר' מאיר כשקיצל עליו שמי מזירות צצת אחת ונשאל על אחת מהן אמאי לא נשתרי צשניה מ"ש מהא דתנן (גדריס דף יט.) קונס שאניי נהנה לכולסם הותר אחד מהן הותרו כולן וגרלה דיש לחלק דהכא כיון דסליק למנין צ' מזירות כקיצל כל אחד צפני עגמה דמי: **אם נשתהיר הימנו בזית נשאא ע"יה.** נראה דכי לא שפיר אלא פחות מכזית דחייב עליה אע"ג דאמר שלא אוכלנא דכי משתבע על הככר אין דעתו שלא ישייר פחות מכזית דאין לך אדם שיאכל ככר שלם שלא יהו מעט פירורין נושרים ממנו דאי מפטר עד שיאכל גם אותו פחות מכזית אמאי קאמר בצמוך דלא חשיב לאיתשולי

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

ומשני ר' יאשיה דלא מייתר ליה או נפקא ליה דקראי לאו צמצוא איירי דסבך לה כר"ע דדריש רצויי ומיעוטי כו' מאי מיעט אין לך דבר הראוי למעט כנשבע לבטל את המצוה ואם זה חייב כ"ש כל שאר שצועות אלא ודאי ציטול מצוה אימעוט וקיום מצוה ממעיט מדליתיה בלאו והן:

איסיא בלא איעיב. לאחרים כגון מתנה לעשיר: ה"ג **הכא מי איסא בלא אקייס: בותני'** ה"ג **שצועה שלא אוכל ככר זו שצועה שלא אוכלנא.** לקמיה מפרש שצועה שלא אוכלנא. ל' דנקט שצועה שלישית: אינו חייב אלא אחת. שאין שצועה חלה על שצועה: **גב' למה לי למיתני שלא אוכל שלא אוכלנא.** למינקט תרי ינשיי ליתני (א) שלא אוכל שצועה שלא אוכל: **אבל אמר שצועה שלא אוכלנא והדר אמר שלא אוכל.** ואכלה כולה חייב שמים דחיילא לה שצועה שניה י' ואילו שלא אוכלנא לה כולה משמע אצל מקצתה לא אסר עליו וכי הדר אשתבע שלא אוכל חוסר עצמו צכזית ממנה וכי אכל כזית קמא חייב משום שצועה שניה וכי גמר ואכלה חייב משום שצועה ראשונה אצל האומר תחלה שצועה שלא אוכל חוסר עצמו צכזית ממנה הלכך שניה לא חיילא דככלל ראשונה היא דכיון דליתסר צכזית ראשון שזי לא יאכל כלום ממנה כ"ש כולה: **כדדבא.** דאמר אוכלנא משמע כולה אצל לא אוכל אסר עצמו ככדי אכילה: ה"ג **הא סו ל"ל הא קמ"ל חיוצא הוא דליכא הא שצועה איסא וכי משכחא רווחא חיילא כדדבא דאמר רבא שאס נשאל כו': הא סו ל"ל**

שצועה שלישית ל"ל משצועה שניה אשמועינן דאין שצועה חלה על השצועה: **הא קמ"ל כו'.** להכי נקט למנינא דאשמועינן חיוצא הוא דליכא אשצועות אחרונות הא שצועות הם ולא ינאו לבטלה ואם ינמלא מקום יחולו והכי דמי כדדבא שאס נשאל לחכם על הראשונה עלתה שניה תחתיה לימא ככר משום שצועה שניה (א) על השלישית לפי שהחכם עוקר הנדר שניה וכן אם נשאל על השמים חלה (א) על השלישית לפי שהחכם עוקר הנדר מעיקרו שהרי פותח לו בחרטה והוי כמי שלא נדר וחלה השניה למפרע שהראשונה היתה מעכבתה מלחול ואינה לראשונה הואיל וגשאל עליה: **שפי מזירות.** סתם מזירות לו נשאל לחכם על הראשונה עלתה לו שניה צמנין שמנה לשם ראשונה ואינו צריך לשמור עוד מזירות שניה והקרצן שהפריש מיצא עליה כדמפרש טעמא לקמן [כת]. מי גרס לשניה שלא תחול תחלה להיות

מנין הראשון שלה ראשונה היתה מעכבתה והרי אינה לראשונה שסילקה ועקרה צשאלה זו ונמנא המנין למפרע של שניה. ה"ג גבי שצועות מי הוא גורם לשניה שלא תחול ראשונה היתה גורמת לה והרי אינה שעקרה צשאלה ונמנאמת שניה חלה למפרע: **הכי השפא הסם.** נודר שמי מזירות מזירות מיהא איתא אפי' לא נשאל על הראשונה לא יתה מזירות שניה מפיו לבטלה דהא כי מני לראשונה צעי למימני לשניה וכיון דדבר העומד להיות הוא כשימצא מקום הרי מנא מקום למפרע ע"י שאילה לחול מיום ראשון לפיכך מנין עולה לה: **הכא.** גבי שצועות אי לאו שאלה מי הוה קיימא שניה לחול כלל הכא איכא למימר כשיתה שניה מפיו יתה לבטלה ולא לחול עד עולמית ואף כשיצא המקום שהרי ככר צטלה: **נשאל עליה.** והותר לו זית הנשאר וצאכילתו לא עבר (א):

אפי'

אמר

שבועה אבל אמר שבועה שלא אוכלנא אינו חייב עד שיאכל את כולה. ואם נשבע אח"כ שלא יאכל ככר זו. חלה השבועה אפקעתה. דייקנין אמתני' דקתני חיובא הוא דלא מחייב אשאר שבועות. אבל שבועה קיימא לה. דאי משכחת רווחא חיילא למאי הלכתא לכדדבא דאמר נשאל על הראשונה ובטלה חלה לסיועי מהא דתני מי שנזר שתי מזירות ומנה את הראשונה כו'. ודחינן הכי השתא התם גבי מזירות איתנהו תרוייהו וכי שלים ראשונה חיילא שניה הכא שאלה על הראשונה מי איתא לשניה כלל: אמר רבא נשבע על

מסורת הש"ס

- ↑ [לעיל כו.]. (ב) רש"ל מ"ו, (ג) לעיל ג: כא. [תפומה ג:].
- ↑ [לקמן כט:]. (ד) מדרים ית. סט., (ו) שם ח: ית.
- ↑ מוספתא דגזיר פ"ב [ע"ש].
- ↑ כדפריי דלילי. (ח) [נזיר ה.].

הגהות הב"ח

- ↑ רש"י ד"ה למה וכו' ליתני הכי שצועה שלא אוכל: (ג) ד"ה הא וכו' על השמים חלה השלישית ככ"ל ומיתב על נמחק: (א) ד"ה נשאל וכו' עבר למפרע הס"ד: (ו) תוס' ד"ה הא כו' למיתני אינה אלא:

מוסף רש"י

עד שיפרוט לך הכתוב יחדיו. כדדק שזהלך לפוט ככלאם שכתוב זו (צגריס כצ) לא תתורם צשור ובחמור ופרט צו יחדיו, שלא תאמר אסור לתורש צשור לבדו ובחמור ומיתב על נמחק: (א) ד"ה נשאל וכו' עבר למפרע הס"ד: (ו) תוס' ד"ה הא כו' למיתני אינה אלא: (ב) רש"י ד"ה למה וכו' ליתני הכי שצועה שלא אוכל: (ג) ד"ה הא וכו' על השמים חלה השלישית ככ"ל ומיתב על נמחק: (א) ד"ה נשאל וכו' עבר למפרע הס"ד: (ו) תוס' ד"ה הא כו' למיתני אינה אלא:

עזי א מיי פ"ד מהל' שבוטת הל' י ופ"ו הל' ז ופ"ג מהל' מדרים הלכה ז סתם לאהין רמא טוש"ע י"ד ס' רלט טע"י יג וס' רלט טע"ף וז וטע"ף כא: עז ב מיי פ"א מהל' שבוטת הל' ג:

עט ג מיי שם הל' ז: פ ד מיי שם פ"ד הל' ט י סתם שם טוש"ע י"ד ס' רלט טע"ף י:

פא ה מיי שם טוש"ע שם ס' רלט טע"ף יד וטע"ף טו:

פב ו מיי שם פ"ו הל' ח סתם שם טוש"ע שם ס' רלט טע"ף כא וס' רלט טע"ף יג:

פג ז מיי פ"ג מהל' מזירות הלכה י:

רבינו חננאל

פ"ה שהיה ברין שהיה חייב בדבר ר' יהודה בן בתירה כו'. שפיר קאמרו ליה רבנן דשבוטת מצוה לא תעשה בטול מצוה כקיום מצוה. דבביטול מצוה אם נשבע לבטל ולא ביטל פטור. ואם נשבע לקיים ולא קיים לדבריה חייב ואמר להו ר' יהודה בן בתירה והלא הנשבע הורע לאחרים פטור. אבל להיטב לאחרים חייב דרביה קרא אע"ג דליתא בלהעז איתא לשבוטת אם נשבע שלא איטב לפלוני חייב הכא ליתא אם לא אקיים את המצוה שנשבעת שלא לקיים המצוה הנה נשבע שפטור ולא תמצא שחייב: ירושלמי שבוטות אין בהן כרת. מפעלה אין בה כרת. על דעת ר' יוחנן דאמר שבוטת שלא אוכל מצה אסור לוכל מצה בלילי הפסח. שבוטת שלא אוכל מצה בלילי הפסח לוקא וואוכל מצה. וכן הושבע שלא לישב בצל אסור לישב בצל סוכה אבל הושבע שלא לישב בצל סוכה לוקא ויושב בסוכה דמצוה: ת"ר בספרי דבי רב מין ושכר יזיר לעשות יין מצוה כיון רשות. וגרסינן בתחלת גזיר מאי היא קדושתא ואבדלתא הרי מושבע עליה מזה מיני. אלא כי הא דאמר רבא שבוטת שאשתה וחדו ואמר הריני מזיר אחיא גזירות וחלה אשבוטתו: (וישב בסוכה) [ירושלמי] אזהרה לשבוטת הרשות מנין לא יחל דבריו לא יעשה דבריו חולין: **בותני'** שבוטת שלא אוכל ככר זו שבוטת שלא אוכלנא שבוטת שלא אוכלנא שבוטת שלא אוכלנא ואכלה. אינו חייב אלא אחת. וזו היא שבוטת ביטוי שחיבינן על זדונה מכוח ועל שגגתה קרבן עולה ויורד. ואוקימנא אם נשבע שלא אוכלנא והדר נשבע שלא יאכל ככר זו חייב שחוס כדדבא דאמר שבוטת שלא אוכל זו אפילו אכל כזית ממנה חייב. ואם נשבע אח"כ שלא אוכלנא ככר פטשה שבוטתו הראשונה ככולה ואין שבוטת חלה על אינו חייב אלא אחת השניה תחתיה. ואתינן השבוטת השניה בלא